

Rennen voor je leven

Peter Vervaet

Rennen voor je leven

Het verhaal van Bashir Abdi

De eerste les Nederlands

Gent, oktober 2002

Ik zit in de klas. Ik ben nerveus. Ik ben 13 jaar en het is mijn eerste dag op school.

De leraar kijkt me aan en stelt een vraag.

Ik begrijp hem niet. Ik kijk naar de grond.

De leraar stelt de vraag nog een keer: 'Uit welk land kom jij, Bashir?'

Ik kijk naar Ibrahim, mijn oudere broer. Hij begrijpt het ook niet. Ik zoek hulp bij mijn buurjongen.

'Me, Bulgaria. You, Africa?'

Nu begrijp ik de vraag van de leraar.

'Me, Somalia,' antwoord ik trots.

De leraar zegt: 'Ik kom uit België. Uit welk land kom jij, Bashir?'

Ik denk: hij weet toch dat ik uit Somalië kom?

Waarom vraagt hij dat nog eens?

De leraar maakt een beweging met zijn armen.

Mijn buur helpt me en draait ook met zijn armen.

'Ik kom uit Bulgarije, en jij?'

Nu begrijp ik het. Ik moet de zin herhalen.

'Ik kom uit Somalië,' antwoord ik.

De leraar lacht naar mij. Ik kijk hem even in de ogen. Dan kijk ik opnieuw naar de grond. Ik voel me opgelucht dat hij dezelfde vraag aan de andere leerlingen stelt.

Ik hoor de hele wereld voorbijkomen in hun antwoorden: Afghanistan, Bulgarije, Ghana, Eritrea, Turkije, Libië, Irak ...

Ik hoor ook namen van landen die ik niet ken.

Ik kijk rond in de klas. Ik vraag me af waarom zij hier zijn. Is er ook oorlog in hun land? Zijn zij alleen in België?

De leerkracht stelt me nog een vraag. 'Waar woon jij, Bashir?'

Ik kopieer het antwoord van de andere leerlingen en ik zeg: 'Ik woon in Gent.'

Ik woon nu in Gent. Alles is anders hier. Het is zo koud. En het sneeuwt. Dat heb ik nooit gezien in mijn land.

In de pauze maak ik samen met de leraar en andere kinderen uit de klas een sneeuwman op de speelplaats.

Ik kwam vier dagen geleden aan in Gent, samen met mijn vader, mijn twee broers Mohamed en Ibrahim, en mijn zus Faduma. En mijn mama? Dat vertel ik je straks.

Eerst naar het begin.

David Beckham in de snoepwinkel

Mogadishu, begin jaren '90

Ik ben geboren in Mogadishu, in 1989.

Mogadishu is de hoofdstad van Somalië en ligt in Oost-Afrika.

We wonen in een klein huis met twee slaapkamers.

Ik slaap samen met mijn twee broers en zus in dezelfde kamer, op een matras op de grond.

Mijn herinneringen zijn zoals een scène uit een film.

Ik loop met mijn broer door de stoffige straten van Mogadishu.

'Haast je,' zegt hij.

We lopen naar de snoepwinkel. We kopen er kauwgom. Niet omdat we dat zo lekker vinden.

Nee, we verzamelen stickers van voetballers die in het pakje zitten. Die stickers plakken we op een groot stuk karton.

'Ik heb David Beckham!' roep ik.

We lopen naar buiten. We zijn gek op voetbal.

We voetballen elke dag met onze vrienden uit de buurt.

Een echte bal hebben we niet. We proppen oude

kousen in elkaar en maken zo een bal. We maken een doel met twee palen. We trappen op de bal, rollen over de grond en lachen.

Maar deze keer niet voor lang.

In de verte horen we luide knallen. Ze komen steeds dichterbij. Ik kijk bang naar mijn broer.

‘Kom, we gaan naar huis,’ zegt hij.

Mama staat buiten en wacht op ons. Ze kijkt bezorgd. ‘Ga vlug naar binnen!’ roept ze. Ze kijkt rond in de straat en komt ook naar binnen. Dan sluit ze snel de deur.

Vanaf die dag voetballen we niet meer met de andere kinderen. We gaan ook niet meer naar de winkel voor kauwgom en voetbalstickers.

We blijven binnen en spelen spelletjes. We kijken door het raam en zien steeds meer soldaten op straat. Ze dragen blauwe helmen en hebben grote wapens.

Ik hoor papa praten met mama.

Ze fluisteren. Ik begrijp niet veel van wat ze zeggen.

Mijn broer vertelt me dat er oorlog is in Somalië.

Er zijn verschillende groepen die met elkaar vechten om de macht.

‘De soldaten met de blauwe helmen zijn hier

om ons te beschermen. Alles komt goed,’ zegt Ibrahim.

Ik probeer te slapen, maar het lukt niet.

De volgende dagen wordt het rustiger in de straten. We mogen weer buiten spelen. We krijgen snoepjes van de soldaten. We spreken tegen hen, maar ze begrijpen ons niet.

Op een dag roept mama ons bij haar. ‘Kinderen, ik vertrek naar India. Ik moet een container met stoffen ophalen. Het is weer rustiger, dus ik moet nu gaan.’

Ik ben het gewend dat moeder af en toe naar het buitenland reist. Ze koopt stoffen in India. Daar maakt ze typisch Somalische kleren mee, die ze verkoopt op de markt in Mogadishu.

We nemen afscheid van mama en gaan buiten spelen.

Een paar weken later zijn de soldaten met blauwe helmen plots weg.

Op de vlucht

Mogadishu, 1995

Ik schrik wakker. Het is midden in de nacht.
'Opstaan, kinderen! We moeten vertrekken. Nu!' schreeuwt vader.
'Maar waar gaan we naartoe?' vraagt Mohamed, mijn oudste broer.
'Dat vertel ik later wel,' antwoordt vader. 'Er is nu geen tijd. Neem snel wat kleren mee. De bus wacht!'
Mohamed stopt snel wat kleren in een koffer.
'En mama dan?' vraag ik.
Ibrahim neemt mijn hand vast. Faduma huilt.
Vader neemt haar in zijn armen en samen gaan we naar buiten.

Ik kijk rond op straat. Het is druk en er is veel lawaai. In de verte hoor ik geweerschoten. Mensen rennen heen en weer. Er staat een busje klaar. Het dak van het busje ligt vol met koffers.
'Vooruit, instappen!' beveelt papa.
Ibrahim zoekt een plaats voor ons. Ik kijk rond.
Er zitten al veel mensen in de bus. Ik zie een baby huilen. De moeder troost haar baby. Ik denk aan

mama en begin te huilen.
'Alles komt goed,' zegt mijn broer. 'Alles komt goed.'
De bus vertrekt. Waarheen? Dat weten we niet.

De chauffeur rijdt de hele nacht door. Ik probeer te slapen, maar schrik wakker wanneer de bus in een put rijdt.
's Ochtends kijk ik door het raam. Ik zie alleen maar zand, zand en nog eens zand. We rijden door de woestijn.
Het gordijn wappert voor het raam. Af en toe zie ik mensen door de woestijn stappen. Ze zijn met velen en hebben heel wat dingen mee.
Ik zie iemand in het zand liggen.
Ibrahim doet het gordijn dicht.

We rijden uren en dagen aan een stuk door de woestijn. Plots stopt de bus.
De chauffeur opent de deur. Een man stapt in de bus. Hij heeft een wapen in zijn hand. Hij kijkt rond in de bus.
'Stil, Bashir!' zegt mijn broer.
Papa neemt mijn zus op de schoot. Ik ben bang en kijk naar de grond.
De buschauffeur geeft de gewapende man wat geld.